

[Undervisningsministeren.]

til behandling i de to sidste samlinger, har stillet en lang række spørgsmål og haft samråd med den tidligere undervisningsminister, i hvilken forbindelse også en række ændringsforslag er drøftet.

Idet jeg er åben for og villig til forhandling om alle punkter i lovforslaget, anbefaler jeg det til velvillig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om forskningsråd*.

Dette lovforslag indebærer en væsentlig nyordning på forsknings- og fondsbevillingernes område, og jeg finder derfor anledning til dels kort at omtale den nuværende ordning på dette område, dels i store træk at redegøre for det historiske forløb, der ligger bag den udvikling, der har ført frem til fremsættelsen af nærværende lovforslag.

Efter den for tiden gældende ordning kan statsbevillingerne til forskningsformål stort set indeles i følgende 3 hovedgrupper:

- a. Bevillinger på universiteternes og de højere læreanstalters budgetter.
- b. Bevillinger til forskningsinstitutioner uden for universiteterne og læreanstalternes kreds.
- c. Bevillinger stillet til rådighed gennem fonde eller af særlige rammebeløb.

Universitetsadministrationsudvalget af 1962 tog i sin i august 1964 afgivne første betænkning den højere undervisnings og forskningens administrative organisation op til en foreløbig overvejelse. Udvalget konstaterede, at statens udgifter til forskningsformål fordelte sig nogenlunde ligeligt mellem på den ene side universiteterne og de højere læreanstalter og på den anden side forskningsinstitutionerne uden for læreanstalternes kreds, medens bevillingerne til de videnskabelige fonde m. v. ikke engang udgjorde 5 pct. af de samlede forskningsbevillinger.

Under disse forhold var det såvel for de faglige som for de administrative instanser, der på forskellige trin af den administrative opbygning behandlede ansøgninger om bevillinger til forskningsformål, yderst vanskeligt at danne sig et samlet overblik over de bevillinger, som ydes til forsknings-

formål. Tilsvarende gjaldt for de bevilgende politiske myndigheder.

En sådan organisation kunne ikke anses for hensigtsmæssig, idet den indebar, at betydningsfulde afgørelser ofte måtte træffes på et ikke fuldt tilfredsstillende grundlag og med risiko for, at de til rådighed stående midler fordeltes på en for den samlede forskningsindsats mindre hensigtsmæssig måde.

Udvalget understregede i denne forbindelse, at uanset om statsbevillingerne til forskningsformål øgedes væsentligt, måtte det påregnes, at ikke alle foreliggende forskningsbehov ville kunne tilgodeses inden for de til rådighed stående ressourcer af økonomisk og personel karakter. Der ville således for at sikre den mest hensigtsmæssige udnyttelse af de til rådighed stående midler være behov for en samlet pulje til forskningsformål. Fastsættelsen af denne pulje, herunder i særdeleshed vækstraten for de samlede årlige statsbevillinger til forskningsformål, burde hvile på overvejelser af forskningens behov set under en helhedssynsvinkel.

Udvalgets overvejelser af disse spørgsmål resulterede i, at det ville være hensigtsmæssigt at søge tilvejebragt et særligt organ eller udvalg, som kunne virke rådgivende for regeringen og folketinget ved samordningen af statens indsats på forskningsområdet.

I overensstemmelse hermed etableredes med virkning fra 1. oktober 1965 et organ, benævnt Forskningens Fællesudvalg (FFU), der fik tillagt den hovedopgave at rådgive regering og folketing i forskningsanliggender ud fra almene synspunkter. Endvidere skal FFU kunne tage selvstændigt initiativ på disse områder, men derimod ikke selv medvirke ved administrationen af institutter, konkrete forskningsprojekter eller støtte midler til forskningen.

FFU skal ligeledes være initiativtagende med hensyn til forskningsorganisationens hensigtsmæssige opbygning, herunder også med henblik på eventuel oprettelse af nye forskningsråd og fonde i det omfang, behov herfor måtte foreligge, eller ved ændring af de regler, som gælder for fondenes virksomhed.

Universitetsadministrationsudvalget havde ikke ment, at det lå inden for dets natur-